

ÎNCHEIERE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Procuratura municipiului Comrat în interesele Ministerului Finanțelor împotriva Societății cu răspundere limitată „Panaiut-P”, intervenienți accesorii Consiliul sătesc Beșalma și Primăria satului Beșalma, raionul Comrat cu privire la încasarea pierderilor cauzate de excluderea terenului din categoria terenurilor cu destinație agricolă,

împotriva deciziei din 12 septembrie 2019 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Panaiut-P”, a fost casată hotărârea din 20 decembrie 2018 a Judecătoriei Comrat și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

constată:

La 05 aprilie 2013 Procuratura mun. Comrat a depus în interesele Ministerului Finanțelor cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Panaiut-P” cu privire la încasarea pierderilor cauzate de excluderea terenului din categoria terenurilor fondului forestier.

În motivarea acțiunii a indicat că, SRL „Panaiut-P” este proprietarul lotului de pământ în baza contractului de vânzare-cumpărare a lotului de pământ nr. 33 din 03 ianuarie 2007, care se referă la categoria terenurilor cu destinație agricolă (livadă), cu suprafața de 0,15 ha, pe care este situat obiectul cu destinație comercială (stația de alimentare).

A susținut că, conform datelor cadastrului funciar, la data încheierii contractului de vânzare-cumpărare enunțate, cât și la data începerii construcției obiectului comercial, lotul de pământ menționat, după destinație, se referă la categoria terenurilor cu destinație agricolă (livadă) și nu a fost efectuată schimbarea acestui lot de pământ în modul stabilit la art. 71 din Codul funciar.

A menționat că, conform art. 99 din Codul funciar și art. 11 și 12 din Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, pierderile cauzate de excluderea terenurilor din categoria de terenuri cu destinație agricolă se repară integral la bugetul de stat.

A afirmat că, necătând la obligația pârâtului de a repara pierderile cauzate de excluderea terenului din categoria de terenuri cu destinație agricolă până la schimbarea destinației terenurilor (până la începerea construcției obiectului comercial) și la măsurile întreprinse în vederea obligării achitării pierderilor în mărime de 119240,04 lei, pînă în prezent pierderile cauzate nu au fost achitate de către pârât în buget.

A solicitat încasarea de la pârât în bugetul de stat a pierderilor cauzate de excluderea terenului din categoria terenurilor fondului silvic în mărime de 119240,04 lei.

La 25 iunie 2013 SRL „Panaiut-P” a depus o cerere, prin care a solicitat atragerea în proces a Consiliului sătesc Beșalma și a Primăriei s. Beșalma, r-nul Comrat în calitate de intervenienți accesorii.

Prin încheierea protocolară din 25 iunie 2013 a Judecătoriei Comrat a fost admisă cererea depusă de către SRL „Panaiut-P” și au fost atrași în proces Consiliul sătesc Beșalma și Primăria s. Beșalma, r-nul Comrat în calitate de intervenienți accesorii.

Prin hotărârea din 06 iunie 2014 a Judecătoriei Comrat a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Procuratura mun. Comrat în interesele Ministerului Finanțelor și au fost încasate de la SRL „Panaiut-P” în bugetul de stat suma de 41098,06 lei, cu titlu de pierderi cauzate de excluderea terenului din categoria terenurilor fondului silvic și taxa de stat în sumă de 1232,94 de lei.

Prin decizia din 26 mai 2015 a Curții de Apel Comrat a fost admis apelul declarat de către SRL „Panaiut-P”, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost restituită cauza spre rejudecare în primă instanță, în alt complet de judecată.

Ulterior, Procuratura mun. Comrat a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea de la pârât în bugetul de stat a pierderilor cauzate de excluderea terenului din categoria terenurilor cu destinație agricolă în mărime de 119240,04 lei.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2018 a Judecătoriei Comrat a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Procuratura mun. Comrat în interesele Ministerului Finanțelor și au fost încasate de la SRL „Panaiut-P” în bugetul de stat suma de 41098,06 lei, cu titlu de pierderi cauzate de excluderea terenului din categoria terenurilor cu destinație agricolă și taxa de stat în sumă de 1232,94 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 12 septembrie 2019 a Curții de Apel Comrat a fost admis apelul declarat de către SRL „Panaiut-P”, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către Procuratura mun. Comrat în interesele Ministerului Finanțelor a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 27 decembrie 2019 Procuratura UTA Găgăuzia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând repunerea în termen și admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală.

A menționat că, la examinarea cauzei au fost prezentate documente oficiale (extrase din registrul cadastral al deținătorilor de terenuri și din registrul cadastral al terenurilor), din care rezultă că, terenul transmis SRL „Panaiut-P” în folosință face parte din categoria terenurilor cu destinație agricolă și destinația acestui teren nu a fost schimbată.

A susținut că, nici unul din documentele, în baza cărora terenul în litigiu a fost transmis intimatului în folosință, nu conține informații despre faptul că, terenul în litigiu se referă la terenuri cu destinație neagricolă.

A afirmat că, decizia instanței de apel a parvenit în adresa Procuraturii UTA Găgăuzia doar la 24 decembrie 2019.

Prin notificarea din 07 februarie 2020 Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa participanților la proces copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței, însă ultimii nu și-au valorificat acest drept și nu au depus referință (f. d. 205, vol. II).

Examinând temeiurile inadmisibilității recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei denotă cu certitudine faptul că, la 14 octombrie 2019 instanța de apel a expedit în adresa părților copia deciziei contestate (f. d. 177, vol.II), iar la 17 octombrie 2019 Procuratura mun. Comrat a recepționat copia deciziei instanței de apel, fapt confirmat prin avizul de recepție a acesteia (f. d. 179, vol. II).

Respectiv, termenul de 2 luni de declarare a recursului a început să curgă de la 18 octombrie 2019, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei instanței de apel și a expirat la 18 decembrie 2019, însă Procuratura UTA Găgăuzia a declarat recurs la 27 decembrie 2019.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul a fost declarat de către Procuratura UTA Găgăuzia, cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul apreciază cu certitudine că, contestarea actului judecătoresc cu depășirea intervalului de timp menționat demonstrează atitudinea neglijentă a recurentului față de drepturile procedurale conferite de legislația națională.

Pe cale de consecință, examinarea unui recurs tardiv declarat împotriva unei hotărâri definitive ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea

Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil.

Relevantă în acest aspect este hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauza Ponomaryov contra Ucrainei (cererea nr. 3236/03, 03 aprilie 2008), în conținutul căreia Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, deși, în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir contra Moldovei, Popov contra Moldovei și Melnic contra Moldovei, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Procuratura UTA Găgăuzia ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (1) și (2), 433 lit. b) și 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic